

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici
hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent,
vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

12. Amice, quomodo huc instrasti, non habens veste[m] nuptiale?

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

bere autoritatem? Huic obsoletæ & rancidæ caluniæ quam h̄ic Caluinus vt cramben s̄apē recoctam regerit, iam olim respondimus, tum in opere nostro de Principiis fidei, tum vberius multo in defensione nostra contra Vyhikakerum, qui Caluini vanitatem maiori vanitate & ineptia rueri frustra conatus est. Summa est, mentiri Caluinum quando ait sententiam Catholicorum esse, quod ab Ecclesiæ determinatione nepender, quæ Scripturæ reuelentia debeat. Hoc enim Ecclesia non determinat, sed ut rem per se notissimam penitus indeterminatam relinquit. Determinat quidem qui libri pro scriptura Canonica habendi sint, sed non determinat quanta fides & authoritas ipsi scripturæ Canonicae adhibēda sit. Quæ duo quām longè latèque inter se discrepent, in ytroque opere prænominato, sed magis in posteriori, latè & copiosè explicatum. Vana ergo & friuola, scelerata & impia est, tota hoc loco Caluini declamatio. Quæ tamen impietas maxima in postremis eius verbis clarius cōspicitur, vbi ait, *Spiritum sanctum hic docere, simul ac in medium prodit maiestas Dei, silentium esse toti mundo: id est, vbi aliqua noua lecta exoritur, silentium esse toti Ecclesiæ*. Suam enim sectam, sui noui Evangelij exortum, & restitutionem, pro quo hoc loco pugnat, homo blasphemus designat, quum Dei maiestatem in medium prodire singit; sicuti Ecclesiæ Pastores ac Præpositos negligendos designat, quum toti mundo silentium affimat. Hæc est Caluini hoc loco laruata blasphemia, quam detracta laru omnia oculis in propria forma conspiciendam subiiciebat.

IN MATTHÆI CAP. XXII.

12. *Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem?*

Bonorum
operum ne-
cessitatis de-
fenditur.

Vv m hæc terribilis Dei increpatio, & horrenda quæ consequitur poena, nō ad Iudeos, sed ad Gentiles, de quorū vocatione posterior parabolæ pars loquitur, manifestè pertinet; nec ad quosvis Gentiles, sed ad vocatos, & Ecclesiæ domum ingrediens, atque in coniuicio nuptiali discubentes, id est, fide iam & sacramentorum participatione fidelium societati admixtos; in huiusmodi autem sub persona vnius (sive ut vnius exemplo ceteri caucent, sive ut nē ille vnius sit quilibet apud se accuriosus

per-
debe-
ctam-
tem a-
euide-
omni-
rum a-
soliu-
dere-
ciam-
an sa-
ripor-
ma t-
enim-
men-
cent,
rum e-
ceder-
loco,
net,e-
cedur-
simè-
que d-
quar-
rit fid-
dem
nisi v-
retici-
poter-
Tam-
quun-
& op-
esfer-
nupti-
radic-
dimu-
gabie-
Princ-
sit, sic-
Disti-
turam-
hom-

perpendat) desiderata vestis nuptialis, necessariò significare debeat, non infidelitatem, sed cum fidei professione coniunctam vitæ turpitudinem, ut propterea hic locus vitæ puritatem & bonorum operū studium ad salutem esse necessariam evidenter convincat; Calvinus hunc locum exponens, in omnem se partem versat, variisque pertinet, ne illam bonorum operum necessitatem ingenuè & aperte profiteatur, aut solius iustificantis fidei narragium ante oculos positum videre & agnoscere cogatur. Toram eius explicationem subiciam. *De ueste (inquit) nuptiali frusta cerratur sitne fides, an sancta & pia vita: quia neque fides à bonis operibus separari potest, & bona opera non nisi ex fide procedunt. Hæc est prima tergiuersatio, & superbi hæretici inanis lucta.* Demus enim fidem à bonis operibus separari non posse, (quod tamen falsitatis ac demetiæ plenum esse plurimæ scripturæ docent, ut suis in Paulum locis docēbimus.) verum sit (quia verum est) bona opera, quæ verè bona sunt, nō nisi ex fide procedere. An propterea frusta queritur de ueste nuptiali hoc loco, sit ne fides an sancta & pia vita? Ad posterius quod attinet, expeditum & clarum est, tametsi ex fide bona opera procedunt, sicut ex radice fructus, tamen sicut radix frequentissime caret fructu, sic fides catere potest operibus bonis, idoque data fide non sequi bona opera. Vnde meritò hoc loco queritur, an hæc uestis nuptialis fuerit radix an fructus, fuerit fides an vitæ puritas. Sed ad prius quod attinet, eo quidem concessio à nobis (quod concedere opus non est, nec nisi vberioris disputationis causa, & vt maior reluctantis hæretici absurditas elucescat, concedimus) probabilior videtur potest Calvini assertio; sed falsa nihilominus & absurdā est. Tametsi enim fides à bona vita separari non posset, tamen quum negari nequeat, quin res sint inter se distinctæ, credete & operari, sicut radix à fructibus distincta est, et si talis radix esset quæ semper germinaret, meritò queri potest an uestis nuptialis hoc loco fidem ipsam significet an vitæ puritatem, radicem an fructum. Tametsi, inquam, inseparabilia concedimus, tamen diuersa & distincta esse nec ipse Calvinus negabit. Hominem & risibilem esse, inseparabilia sunt, & ex Principiis speciei humanæ profluit, quod homo solus risibilis sit, sicut ex fide promanant opera verè & coram Deo bona. Distincta nihilominus sunt homo & risibile. Illud enim naturam, hoc accidens designat. Vnde non quicquid tribuitur homini, hoc etiam risibili quatenus tali tribuendum. Quum ergo

*Prima Cal
wini tergi-
uersatio.*

ergo distincta & diuersa sint fides & vitæ puritas, esto, inseparabilia sint, tamen non quiequid tribuitur vni, idem tribuitur alteri; nec defectus vnius est defectus alterius. Pone, inquam, vno deficiente alterum deficere, & ubi primum cessat fides, cessare opus bonum, & contraria. Alia tamen & distincta peccata sunt, suâsque habent distinctas poenas in Dei iudicio, non credere promissionibus Dei (ut in sensu Caluini de fide loquamur) & non diligere proximum, vel alio quounque modo contra secundam tabulam delinquere. Sicut ergo distincta virtus est fides à vitæ puritate, & distinctum peccatum est, non credere promissionibus Dei, & non facere quæ Deus iubet; sic increpante nos Deo quod vestem nupcialem non habemus, meritò queri potest, an hæc increpatio defectum fidei vel defectum charitatis notet; & an ipsa vestis nupcialis sit ipsa fides, an charitas fidei adiuncta.

Præterea eo magis hæc necessaria quaestio est, quia tametsi hæretici velint fidem à bonis operibus separari non posse, & utrumque in eo qui saluatur adesse affirmant, tamen salutem aiunt ex una fide pendere, non ex bonis operibus, quæ nihil aliud quam nota & testimonia sint presentis fidei, sicut fructus notæ & argumenta sunt viuentis arboris. Hoc enim in constituto tametsi demus fidem & bona opera non separari, tamen quum in hac Scriptura increpatur & damnatur à Deo iudice qui ueste nupciali cattuit, meritissimè queritur utrum uestis nupcialis fidem significet, an bona opera: ut ita videlicet intelligamus utrius damnatio inflicta fuerit, an fidei defectui, & quia non credit; an potius bonorum operum defectui, & quia nullis bonis operibus uestitus fuit. Frustra ergo Caluinus hanc quaestionem fugit, in qua se causa casum facile preuidebat. Vestis quippe nupcialis nomine ipsum charitatem & bonorum operum studium ac vitæ puritatem necessario intelligi, tum parabolę ipsius rota connexio, tum alia Scripturæ, tum veterum Patrum consentientes sententias luculenter probant, sicuti in Promptuario Catholico olim explicatum dedimus. Quod autem frustra & inaniter, et si calidè & veteratoriè, hanc quaestionem fugit Caluinus, familiari exemplo docebo. Pone me aliquem interrogare, Quomodo hoc intrasti nihil videns? Quamuis enim certum sit vi homo videat varia requiri, oculi bonitatem, medium dispositum, ac lumen, & hæc non separari in eo qui videt, meritò tamen queri potest, quo sensu interrogauerim, cur nihil video ingeritus sit, an quia cæcus omnino erat, aut oculis læsus, an quia

Dom. 19.
post Pent.

Caluini
asturia ex
penditur.

quia lumine caruit, an etiam quia nec cæcus nec Iesus nec lumine carens, casu tamen aut vi aliqua iniecta videre non potuerit. Sed idcirco Caluinus querere noluit, ne querendo aut apertam veritatem negare, & iustissimæ reprehensioni patere, aut ipsam veritatem suæ que solius fidei apertū ante oculos naufragium conspicere & deplorare cogeretur. Omnes igitur veteres interpretes querunt, & querendo concludunt, vestis nuptialis nomine ipsam bonorum operum vestem, qua indutus & ornatus esse debet qui in Christum credit, significari; qua qui caret, & quia illa caret, proiicitur in tenebras exteriores.

Præterea si fides à bonis operibus separari nō potest, ideo- *Caluinus ex suis proprijs refutatur.*
que frustra queritur, situe hæc vestis nuptialis fides, an pia sanctaque vita, de virtuoque igitur loquetur Christus, & utrumque significabit vestis nuptialis. Si utrumque significat, ergo utrumque ad salutem necessarium est. Hac enim ueste nuptiali qui caret, id est, illo virtuo; qui caret, qui, inquam, fide & bonis operibus caret (separati enim ista non possunt) ille ligatis manibus ac pedibus proiicitur in tenebras exteriores. Præclarè igitur Caluinus suam solam saluificam fidem tutatus est. Præclarè bonorum operum necessitatem, quam ex hac ueste nuptiali tam necessaria colligunt inuitè Catholici, removit. Dum enim de neutra queri vult, utramque posuit, utramque stabiluit. Sic iterum concessio eo quod falsissimè ponit, nihil contra orthodoxam sententiam, sed totum contra insanas suas hæreses cōclusit. Videamus quæ in eo sequuntur.

Subiungit quid Christus hac interrogatione dicere voluerit. Christus (inquit) hoc tantum voluit, hac lege nos à Domino vocari, ut spiritu renouemur in eius imaginem, ideoq; ut perpetuò domi eius maneamus, veterem hominem cum suis inquinamentis exuendum esse, ac meditandam nouam vitam, ut uestitus tam honorifica vocationi respondeat. Hæc ille. Notanda fraudulenta doctrina. Ait quidem exigi his verbis à Christo totius vitæ puritatem & sanctitatem (hoc est enim spiritu renouari in imaginem Christi, & exuere veterem hominem cum inquinamentis suis) sed ideo exigi ut uestitus talis tam honorifica vocationi respondeat: id est, non quia talis uestitus sit ad salutem necessarius, sed quia congruum est filios Dei per adoptionem gratuitam factos, piam ac sanctam vitæ ducere filiis Dei digna, & qua tam honorifica vocationi respondeat. Hoc enim totum est quod hæretici hodie vitæ puritati ac sanctitati tribuere volunt, ut bona opera sint quidem

M

Christianis hominibus digna, sicut nota & signa fidei ac vocationis nostræ, sicut opera quædam eucharistica, ut ostendamus nos non ingratos esse gratuitæ iustificationi nostræ per Christum: sed nullo modo esse ad salutem & iustitiam necessaria, aut quæ nos coram Deo iustos & gratios faciant, vel denique ut ex eis iustificemur aut saluemur. Atqui totum hoc pestilentissimum eorum cōmentum hic unus locus subuerit, qui vestem nuptialem, quam ipse iam Caluinus ponit in totius vita punitate, videlicet in renouatione spirituali, & in veteris hominis depositione: non solum ut vestitum honorificare & nostraræ vocationi respondentem, quod solum Caluinus hoc loco dicit, hunc fucum lectori faciens ut vitæ sanctitati aliquid magnum tribuere videatur; sed præterea ut vestitum penitus ad salutem necessarium: quando qui eo caruit, hoc ipso nomine, projectur in tenebras exteriores.

Vidit hanc huius loci consequentiam & hanc difficultatem Caluinus. Vidit priorem fucum non penitus satisfacere nasuto & cordato lectori. Sibi igitur hanc difficultatem mouet, subiungens. Sed quaritur qui conueniat mendicum atrocipœna mulctari, quia nuptialem vestem non attulerit, quasi verò nouum sit, miseros qui victimum in compitis queritant, laceros ac deformes conspicere. Proponit vafer hæreticus quæstionem, quasi de mendico & corporali amictu ageretur, non autem de vocato ex Gentibus ad fidem, adeoque iam in coniuvio nuptiali discubente, id est, credente & in sacramentis participante, ideoque non sive tantum, sed & bonis operibus (separati enim ista non possunt iuxta Caluinum) aut induito, aut certè induedo. De isto enim certè queritur cui tam atrocipœna mulctatur, si bonorum operum vestis ad salutem necessaria non est. Respondeo (ait Caluinus) hic non tractari unde vestis petenda sit. Neque id hoc loco queritur unde vestis hæc petenda sit, sed quare haec vestis iam rigidè exigitur, ut ea qui caret, projectur in tenebras exteriores. Declinat improbus hæreticus, & fugit verum statum quæstionis. Pergamus tamen, & totam eius responsionem audiamus. Nam Dominus (inquit) quoscunque inuitat, simul etiam vestit: ac in omnibus nobis impletur, quod dicit Ezechiel. 16. 7. (vbi videlicet indumenta bonorum operum & dona gratiarum Dei præclarè explicantur) quum nihil Deus inueniat in nobis præter miseram nuditatem & fastidas frides, ornare nos splendido vestitu. Scimus etiam non aliter resonari nos in imagine Dei, nisi dum Christum induimus. Haec oīnia vera sunt, quia vestis

Bonorum
operū ne-
cessitas cō-
cluditur.

Quæstiō-
nēs ī re-
proposita
alienam
mouit.

Rursum
fugit pra-
sentem qua-
stionem.

vestis nuptialis quæ h̄ic desideratur, tametsi nostra sit, nōsque ea indui oportet, non tamen ex nobis est, sed ex multiformi gratia Dei. Sed hoc totum huic quæstioni adhuc ~~wāgēyū~~¹⁷⁹ est: & nihil ad rem præsentem pertinet. Cōcludit tamen statim Caluinus. Non ergo pronūciat Christus, *ejectum iri miseros* Caluinū homines qui pretiosam vēstem ex arca sua depromptam non conclusio attulerint: sed qui repertifuerint in suis sordibus, ubi Deus ad *contra* examen de coniunctis suis habendum adueniet. Duo dicit Caluinus in hac conclusione: quorum prius nihil ad præsentem causam facit, posterius eti timide ac patre prolatum, ad causam tamen obtinendam contra Caluinū sufficit. Verum quidem est non id Christū hoc loco pronūciare, vt omnes damnentur, qui ex propriis naturæ suæ viribus fidem & bona opera non habent, neque ea de re vlla h̄ic veritutur quæstio. Cæterū id agit Christus, quod tandem agrè agnoscit Caluinus, quando Deus ad examen de suis coniunctis habendum adueniet, siue id in iudicio cuiusque particulari & mortis articulo fiat, siue (quod probabilius est) in iudicio omnium generali, illos *ejectum iri in tenebras exteriores qui in suis sordibus reperti* fuerint, id est, qui in peccatis suis (a quibus semel purgati per baptismum, Christum in eo induiti fuerint) adhuc reperiātur, abiecta stola prima in baptismo accepit, nec per pœnitentiam recepta, vt ille filius prodigus mediante pœnitentia à Patre misericordiarum recepit, dicente Patre, *Cito proferte illi Luc. 15. sblam primam*, &c. id est, quam prius in baptismo acceperat, vt præclarè docet S. Basilius in homilia de Pœnitentia. Summa ergo disputationis Caluinianæ est, quod ad tantam luctu Caluinianæ. 1.
2.
3.
4.
5.